

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний біотехнологічний університет

Факультет ветеринарної медицини
(назва навчально-наукового інституту/факультету)

"Затверджую"

Завідувач кафедри
Внутрішніх хвороб і клінічної
діагностики тварин
(назва кафедри)

(Маценко О. В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

"20" червня 2025 р.

Кафедра " Внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин"
(назва кафедри)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 30 «Організація біологічних досліджень»

6 курс

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти

магістр

(назва)

Галузь знань

21 – Ветеринарна медицина

(шифр і назва)

Спеціальність

211 - ветеринарна медицина

(шифр і назва)

Освітня програма

Ветеринарна медицина

(назва)

Харків – 2025 р.

Укладачі: к.вет.н., доц.Маценко О. В., к с/г наук, доц. Щепетільников Ю. О.

(вчене звання, посада, прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена на розширеному засіданні кафедри
«Внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин»

(назва кафедри)

Протокол від: " 20"червня 2025 року № 13

Робочу програму погоджено

Гарант освітньої програми

Ветеринарна медицина

(назва ОПП)

«20» червня 2025 року (

Науменко С.В.

Подовжено термін дії до:

" ____ " ____ 20 ____ р. протокол від № ____ від " ____ " ____ 20 ____ р.
завідувач кафедри (назва кафедри) (підпис) (прізвище та ініціали)

" ____ " ____ 20 ____ р. протокол від № ____ від " ____ " ____ 20 ____ р.
завідувач кафедри (назва кафедри) (підпис) (прізвище та ініціали)

" ____ " ____ 20 ____ р. протокол від № ____ від " ____ " ____ 20 ____ р.
____ (____)

Завідувач кафедри

Внутрішніх
хвороб і
клінічної
діагностики
тварин

(назва кафедри)

(підпис)

Маценко О. В.

(прізвище та ініціали)

1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни					
	денна форма навчання		заочна форма навчання			
Кількість кредитів <u>4</u>	Статус дисципліни:					
	<i>вибіркова /обов'язкова</i>					
Розділів - 2	Рік підготовки:					
	<u>2024</u> -й	<u>2025</u> -й	<u>2026</u> -й	<u> </u> -й		
	2024-2025 Семестр					
Загальна кількість годин <u>120</u>	<u>Осінній</u>	<u>Весняний</u>	<u> </u> -й	<u> </u> -й		
	Лекції					
	<u>14 год</u>	.	<u> </u> год	<u> </u> год		
	<u>30 год</u>	.	<u> </u> год.	<u> </u> год.		
	Самостійна робота					
	<u>76 год</u>		<u> </u> год.	<u> </u> год.		
Вид контролю:	<u>ЗД</u>					
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – <u>44</u> ; самостійної роботи здобувача – 76	Вид контролю: <u>Залік диференційований</u>					
			<u> </u>	<u> </u>		

2. Мета і завдання дисципліни

Мета навчальної дисципліни– вивчення широкого кола питань зі сфери вищої освіти (її становлення, реформування, розвиток в окремих країнах, створення європейського простору освіти і науки відповідно до Болонської декларації), ролі науки в житті суспільства (її розвитку в різні історичні епохи, ролі наукового прогнозування, ролі і місця вченого в суспільстві), становлення молодого вченого (вибору ним теми наукової роботи, оволодіння методами та методологією дослідження, аналізу дослідного матеріалу, його експертизи), ознайомлення із засобами науково-технічної інформації, системою винахідництва та патентознавства, проблемами біоетики в науковій роботі, підготовкою матеріалів до публікації та їх офіційного захисту.

Завдання вивчення дисципліни:

1. опанування методів аналізу наявного літературного матеріалу з історії вищої освіти та науки;
2. положень Болонської декларації та директивних рішень щодо їх упровадження, рекомендованих науковими джерелами стосовно ролі науки в житті суспільства, методичних матеріалів про порядок вибору теми наукового дослідження;
3. формулювання завдань та розробки плану досліджень;
4. оволодіння системою пошуку необхідних для виконання роботи методів наукових досліджень, їх виконання, систематизації та аналізу отриманих даних, біометричної їх обробки;
5. принципами користування науково-технічною інформацією, патентного пошуку, набуття необхідних знань щодо винахідництва, патентознавства та вимог щодо оформлення заявки на винахід;
6. чіткого дотримування у своїй роботі вимог біоетики та наявних директивних матеріалів.

Як результат засвоєння дисципліни студент повинен

знати: методи наукової роботи та правила їх застосування, користуватися науковою літературою, виявляти в ній невирішені чи недостатньо вивчені питання; аналізувати необхідні статистичні дані; складати тематичний план виконання наукової роботи, підбирати тварин для дослідів, формувати з них піддослідні групи, проводити всі передбачені тематичним планом дослідження; вести необхідні записи, проводити біометричну обробку отриманих даних, систематизувати їх, аналізувати і оформляти у вигляді звіту, оглядів літератури, наукових публікацій.

Базовими дисциплінами для успішного засвоєння програмного матеріалу дисципліни є *(із структурно-логічної схеми освітньої програми для обов'язкових дисциплін є* «Гістологія», «Фізіологія», «Патологічна фізіологія», «Біохімія тварин», «Клінічна діагностика хвороб тварин», «Внутрішні хвороби тварин», «Ветеринарна мікробіологія» «Ветеринарна вірусологія», «Паразитологія», «Годівля тварин».

ВІДПОВІДНІСТЬ ДИСЦИПЛІНИ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМИ

Програмні результати навчання

ПРН 20 - Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань

3 Програма навчальної дисципліни

Тема 1

Методологія наукових досліджень

Короткий зміст теми: Формулювання теми, мети і задач наукового дослідження.

Методологія експериментальних досліджень

Рекомендована література (посилання):

1. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. для студ. – магістр. усіх спец. / за ред. І.С. Добронравової (ч.1), О.В.Руденко (ч.2). К., ВПЦ «Київський університет». – 2018.
2. Добронравова І.С., Білоус Т.М., Комар О.В. Новітня західна філософія науки. Підручник. К., 2008.. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html>
3. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. Для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

Тема 2

Аналіз та обробка даних досліджень

Короткий зміст теми: Правила і основні вимоги щодо оформлення наукових робіт.

Рекомендована література (посилання):

1. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: підручник / В.Д. Базилевич. - 3-тє вид, перероб. та допов. - К: Знання, 2014. - 671 с.
2. Інтелектуальна власність в Україні: збірник законодавчих і нормативних актів : (офіційний текст) . - Київ: Паливода А.В., 2015. - 208 с.
3. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. / О. В. Колесников. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
4. Інтелектуальна власність в Україні: збірник законодавчих і нормативних актів : (офіційний текст) . - Київ: Паливода А.В., 2015. - 208 с.
16. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. Загальна частина / За ред. О.Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданика. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К. : Юрінком Інтер, 2010 - 976 с.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів та тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Загальний обсяг	аудиторних				Самостійна робота	Загальний обсяг	аудиторних				Самостійна робота
		усього	в тому числі					усього	в тому числі			
			лекції	лабораторні	практичні				лекції	лабораторні	практичні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1 Методологія наукових досліджень												
Тема 1 Наука і наукові дослідження.	15	10	2		8	5						
Тема 2 Системність у науковому пізнанні.	15	6	2		4	9						
Тема 3 Методологія наукових досліджень	30	8	2		6	22						
Разом	60	24	6		18	36						
Розділ 2 Аналіз та обробка даних досліджень												
Тема 4 Статистична обробка експериментальних даних	30	8	4		4	22						
Тема 5 Винахідництво і раціоналізаторство.	15	6	2		4	9						
Тема 6 Оформлення результатів досліджень у вигляді наукових робіт.	15	6	2		4	9						
Разом	60	20	8		12	40						
Всього годин за курс	120	44	14		30	76						

6. Лекції

№ з/п	Назва теми заняття	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
5 курс			
Розділ I Методологія наукових досліджень			
1	Наука і наукові дослідження. Основні етапи розвитку науки. Класифікація наук. Наукознавство.	2	
2	Системність у науковому пізнанні. Ознаки і принципи визначення системи. Класифікація систем. Методологічні основи системного дослідження.	2	
3	Методологія наукових досліджень. Формулювання теми, мети і задач наукового дослідження. Методологія експериментальних досліджень. Правила і основні вимоги оформлення наукових робіт	2	
	Разом	6	
Розділ II Аналіз та обробка даних досліджень			
4-5	Статистична обробка експериментальних даних. Параметричні методи статистичного аналізу. Непараметричні методи статистичного аналізу. Узагальнення і запис результатів експерименту	4	
6	Винахідництво і раціоналізаторство. Винахідництво та розвиток наукової творчості. Відкриття та винаходи. Основи патентознавства.	2	
7	Оформлення результатів досліджень у вигляді наукових робіт. Правила та загальні вимоги до оформлення наукових робіт. Публікації у наукових виданнях. Рецензування наукових робіт	2	
	Разом	8	
	Разом за курс	14	

7. Лабораторні заняття

№ з/п	Назва теми заняття	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
Розділ I Методологія наукових досліджень (18 год)			
1-2	Елементи теорії і методології науково-технічної творчості. Методологія наукових досліджень. Прояви наукової творчості. Прояви технічної творчості.	4	
3-4	Наукові дослідження: мета, об'єкти та предмети. Класифікація наукових досліджень. Вибір мети наукових досліджень.	4	
5-6	Завдання і методи теоретичного дослідження. Визначення робочої гіпотези. Встановлення мети, цілі, та задач. Теоретичне обґрунтування проведення досліджу	4	
7-8	Моделювання в науковій роботі. Основи наукового моделювання. Об'єкти дослідження в ветеринарії. Біотичні аспекти проведення експерименту	4	
9	Методологія наукових досліджень. Виконання ситуаційних задач	2	
	Разом	18	
Розділ II Аналіз та обробка даних досліджень (12 год)			
10-11	Обробка результатів експериментальних досліджень	4	

	Отримання емпіричних результатів. Статистична обробка результатів. Запис результатів експерименту		
12-13	Правила оформлення випускних робіт. Оформлення магістерської роботи.	4	
14	Оформлення наукових статей, тез та інших друкованих робіт.	2	
15	<i>Аналіз та обробка даних досліджень Виконання ситуаційних задач</i>	2	
	Разом:	12	
	Разом за курс	30	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
Розділ 1			
1	Класифікація наук. Базисні науки й надбудови. Інтеграція й диференціація наук. Елементи науки.	14	
2	Знання й пізнання. Почуттєве й раціональне пізнання. Визначення понять. Судження. Умовивід. Мислення. Наукова ідея. Гіпотеза. Закон. Парадокс. Теорія. Аксиома (постулат).	22	
	Разом	36	
Розділ II			
3	Методологія. Методи дослідження. Метод і методика. Загальні, загальнонаукові й спеціальні методи. Аксиоматичний, гіпотетичний, історичний і системний методи. Наукове дослідження. Мета наукового дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Класифікація наукових досліджень. Наукове направлення. Комплексна проблема, проблема, тема, наукові запитання (завдання). Оцінка доцільності проведення дослідження.	22	
4	Рівні творчості. Відкриття, винахід, раціоналізаторська пропозиція. Характеристики творчої особистості. Теорії аналогії, подібностей і розмірностей. Етапи теоретичного дослідження. Умови й вимоги. Методологія математичного моделювання. Математична модель. Визначення об'єкта й мети дослідження. Вибір класу математичної моделі. Класифікація й структура експерименту	18	
	Разом	40	
	Разом за семестр	76	

9. Методи навчання

(Відповідно до структури навчальної дисципліни)

1. Лекційні заняття.
2. Практичні заняття.
3. Самостійні заняття.

**Зміст розділу носить рекомендаційний характер і коригується відповідно до змісту навчальної дисципліни.*

10. Методи контролю

- ❖ усне опитування;
- ❖ тестовий контроль;
- ❖ залік;
- ❖ іспит.

Під час поточного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

Підсумковий семестровий контроль (залік) визначається за сумою фактично набраних рейтингових балів з поточного контролю та індивідуального навчально-дослідного завдання.

Поточний контроль проводиться протягом семестру шляхом опитуванням (усного або тестового), а також перевірки якості опанування тем самостійної роботи.

Під час вибору критеріїв оцінки засвоєння здобувачем програми дисципліни враховано виконання програми і засвоєння матеріалу в частині лекційних і лабораторних занять, а також виконання передбаченої програмою самостійної роботи.

Усі види контролю (усне опитування, письмове опитування, тестове опитування) тісно пов'язані та організовуються так, щоб стимулювати ефективну самостійну роботу здобувачів і забезпечити об'єктивне оцінювання рівня їх знань.

Після закінчення вивчення дисципліни (частини дисципліни) підсумковий контроль проводиться у формі іспиту (заліку) і здобувач може набрати протягом семестру в точках контролю від 60 до 100 балів включно.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі

У процесі вивчення курсу успішність здобувачів визначається шляхом проведення поточного та підсумкового контролів (залікового та складання екзамену).

Поточне тестування, відповіді на заняттях та контроль самостійної роботи				Всього балів
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4	
T__1-8	T__9-13	T__14-19	T__20-24	60-100
0-100	0-100	0-100	0-100	

T__, T__... T__ – теми розділів.

Оцінка, яку отримує здобувач вищої освіти за проведення проміжного (поточного) контролю (**ПотК**) складається з балів, які здобувач отримує під час тестування (**Т**), які складають 30 %; балів, які здобувач отримує під час активності на заняттях (**З**), які складають 40 % і балів за засвоєння блоку самостійної роботи (**С**), які складають 30 %.

$$\text{ПотК} = T \times 0,3 + Z \times 0,4 + C \times 0,3$$

У кожному розділі освітньої компоненти проводиться поточний контроль (**поточний контроль – ПК**).

Для здобувачів у осінньому (весняному) семестрі, коли підсумковий контроль знань завершується недиференційованим заліком (**НЗ**), підсумкова сума балів (**Бали НЗ**) є середньої арифметичною балів чотирьох поточних контролів осіннього (весняного) семестру:

$$\text{Бали НЗ} = (\text{ПК1} + \text{ПК2} + \text{ПК3} + \text{ПК4}) / 4$$

За підсумками семестрового контролю в залікову відомість здобувачу за національною шкалою виставляється оцінка «зараховано/не зараховано».

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота				Всього балів	
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4	За підсумками розділів (Р)	Екзамен (Е)
T__1-8	T__9-13	T__14-19	T__20-24	((T1+T2+... T11)/n) x 60 %	E x 40 %
0-100	0-100	0-100	0-100		
Загальна рейтингова оцінка (ЗРО = Р+Е)				60-100	

*T₁, T₂... – теми розділів,
n – кількість тем.*

Підсумковий контроль навчальної успішності здобувачів здійснюється у формі екзамену за результатами комп'ютерного тестування. Оцінка з екзамену з освітнього компоненту (дисципліни) визначається за 100-бальною шкалою.

Оцінка з екзамену (ОЕ) становить 40 % від загальної підсумкової оцінки (ПО).

$$\text{ОЕ} = \text{БЕТ} \times 0,4$$

де: ОЕ – оцінка з екзамену; БЕТ – бали за екзаменаційне тестування, які становлять 40 % балів від набраних за екзаменаційного тестування балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється, як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з поточного контролю (ПК) засвоєння матеріалу розділів з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$\text{САЗ} = (\text{ПК}_{\text{розд.1}} + \text{ПК}_{\text{розд.2}} + \text{ПК}_{\text{розд.3}} + \text{ПК}_{\text{розд.4}}) / 4$$

$$\text{БПК} = \text{САЗ} \times 0,6$$

де: БПК – бали з поточного контролю, які складають 60 % балів від загальної підсумкової оцінки; САЗ – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок з поточного контролю.

Здобувач може набрати протягом 2-х семестрів в точках контролю засвоєння розділів до 60 балів включно.

Таким чином, підсумкова оцінка (ПО) розраховується за формулою:

$$\text{ПО} = \text{ОЕ} + \text{БПК}$$

Результати тестувань відображаються у системі Moodle ДБТУ. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

13. Виконання курсового проєкту (роботи), (курсове комплексне тестове завдання) - не передбачено

14. Шкала: національна та ECTS і критерії оцінювання до визначення рівня знань і навичок

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюють згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу, прийнятому в університеті.

Основні положення:

Загальна кількість поточних контрольних заходів, що мусить скласти студент з дисципліни, визначається з урахуванням кількості кредитів з дисципліни.

За результатами поточного контрольного заходу рівень засвоєння студентом навчального матеріалу оцінюється за національною шкалою та шкалою ECTS.

Кількість балів, отримана студентом при оцінюванні підсумкового контролю, співвідноситься з оцінками за національною шкалою та шкалою **ECTS** відповідно до таблиці 1.

1. Шкала оцінювання

<i>100-бальна шкала</i>	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
82 – 89	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B
74 – 81		Добре – загалом правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
64 – 73	задовільно	Задовільно – непогано, але із великою кількістю недоліків	D
60 – 63		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
35– 59	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Складання поточних контролів є обов'язковим. Розділ вважається зарахованим, якщо студент набрав мінімально необхідну кількість балів та більше.

Результати рейтингу з розділу доводяться до відома студентів не пізніше третього робочого дня після проведення контрольного заходу і, у разі відсутності претензій з боку студентів, вважаються остаточними.

Якщо студент не погоджується з рішенням про присвоєння йому балів рейтингу за розділ, то він повинен відразу після їх оголошення звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри та у визначений термін скласти усну атестацію з розділу перед комісією. Склад апеляційної комісії у кожному конкретному випадку визначається завідувачем кафедри. Рішення комісії є остаточним.

Студент, який не з'явився на поточний контроль має право скласти пропущений поточний контроль під час залікового тижня.

Підсумковий рейтинг поточної успішності з дисципліни вираховується усередненням рейтингів з усіх розділів. Семестрова оцінка виставляється студенту з врахуванням результатів підсумкового та поточного контролів. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати при вивченні дисципліни, дорівнює 100.

Іспит передбачає наявність підсумкового тестування. При наявності дозволу на автоматичне зарахування іспиту, студент, який своєчасно складав усі поточні контрольні заходи та за їх результатами атестований з оцінкою «відмінно», може отримати залік автоматично. Семестровою оцінкою у цьому випадку є усереднена оцінка за розділи.

Викладач зобов'язаний здати заповнену заліково-екзаменаційну відомість до навчального відділу протягом наступного граничного терміну: для екзамену - не пізніше, ніж на наступний робочий день після його завершення.

Засвоєння блоку самостійної роботи оцінюються за шкалою відповідно до наступної регламентації (табл. 2)

Таблиця 2.

Шкала оцінювання самостійної роботи

Критерії оцінювання (100-бальна система, усне опитування).

№	Критерій	Максимальна кількість балів	Опис
1	Повнота відповіді	30 балів	Відповідь охоплює всі основні аспекти питання, розкриває його зміст відповідно до навчальної програми.
2	Правильність і точність викладу	20 бали	Відповідь не містить фактичних, логічних або термінологічних помилок.
3	Послідовність і логічність	10 бал	Відповідь логічно структурована, без непослідовних або хаотичних фрагментів.
4	Мова і стиль викладу	10 бал	Висловлення грамотне, чітке, з використанням фахової термінології.
5	Самостійність мислення	10 бал	Студент демонструє вміння робити власні висновки, аналіз, порівняння, наведення прикладів.
6	Додаткові знання (поза основною програмою)	10 бал	Відповідь містить посилання на сучасні джерела, міжпредметні зв'язки, новітні дані.
7	Уміння відповідати на додаткові запитання	10 бал	Студент упевнено реагує на уточнювальні чи поглиблюючі запитання викладача, наводить додаткові аргументи або приклади.

Перерахунок оцінок за 100-бальною шкалою до національної шкали та шкали ECTS здійснюють згідно таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Активність на заняттях оцінюються за шкалою з максимальною кількістю 100 балів відповідно до наступної регламентації (табл. 3)

Таблиця 3.

Шкала оцінювання активності на заняттях

Шкала ECTS	Національна шкала	Бали	Розшифрування балів
A	відмінно	90-100	студент активно працює протягом занять, надає повні відповіді на запитання викладача і показує при цьому глибоке оволодіння матеріалом, здатний висловити власну думку при обговоренні ситуаційних завдань, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні узагальнення й висновки, правильно виконує навчальні завдання, наявність конспекту теоретичного матеріалу у повному обсязі, регулярне відвідування системи Moodle
B	добре	82-89	студент активно працює протягом занять, питання висвітлені повно, викладення матеріалу логічне, обґрунтоване фактами, з посиланнями на літературні джерела, висвітлення питань завершене висновками, студент виявив вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. Але у відповідях допущені неточності, деякі незначні помилки, наявність конспекту теоретичного матеріалу у повному обсязі, регулярне відвідування системи Moodle
C	добре	74-81	студент активно працює протягом занять, питання висвітлені повно, викладення матеріалу логічне, обґрунтоване фактами, з посиланнями на літературні джерела, висвітлення питань завершене висновками, студент виявив вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. Але у відповідях допущені неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, наявність неповного конспекту теоретичного матеріалу, часткове відвідування системи Moodle
D	задовільно	64-73	студент у цілому оволодів суттю питань з тематики, виявляє знання лекційного матеріалу та навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки й розв'язувати ситуаційні задачі. Але на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу, неповне конспектування теоретичного матеріалу, часткове відвідування системи Moodle
E	задовільно	60-63	у студента відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення, виявлене невміння розв'язувати ситуаційні завдання, неповне конспектування теоретичного матеріалу, часткове відвідування системи Moodle
F	незадовільно	0	відсутність бажання приймати участь в обговоренні питань, відсутність конспекту, нерегулярне відвідування системи Moodle

Приклад: студент написав тестові завдання поточного контролю на 85 балів. Помножуємо на 0,3. Результат за тести становить 25,5 балів. За самостійну роботу студент

отримав 88 балів. Помножуємо на 0,3. Результат за неї становить 26,4 бали. За активність на заняттях – студент отримав 74 бали. Помножуємо на 0,4. Отримуємо 29,6. Усього за поточний контроль кількість балів становить 81,5 бали. Усереднюємо у бік більшої кількості й отримуємо 82 бали, що дорівнює добре В.

Щодо підсумкової атестації студента до уваги приймається результат, отриманий за поточну роботу студента (середнє значення за 4 розділа, що помножується на 0,6) та підсумкову тестову роботу (помножується на 0,4).

Приклад: I розділ – 83 бали, II розділ – 95 балів, III розділ – 73 бали, IV розділ – 88 балів. Сума балів за розділи складає $339 / 4 = 84,75$ (85) балів – це отримуємо середнє значення. Далі $85 \times 0,6 = 51$ бал. Підсумковий іспит студент написав на 91 бал. $91 \times 0,4 = 36,4$ бали. Отже, загальна кількість балів за дисципліну складає $51,0 + 36,4 = 87,4$. Усереднюємо у бік меншої кількості й отримуємо 87 балів, що дорівнює оцінці добре або В.

15 .Методичне забезпечення

1. Карташов М.І. Боровков С.Б. „Методичні вказівки до лабораторних занять: з основ наукових досліджень” Харків.: ХДЗВА, 2009. –40 с.
2. Боровков С.Б. Методичні вказівки до лабораторних занять: розділ „Експериментальні дослідження з основами статистики Харків.: ХДЗВА, 2009. –36 с.

16. Рекомендована література

4. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. для студ. – магістр. усіх спец. / за ред. І.С. Добронравової (ч.1), О.В.Руденко (ч.2). К., ВПЦ «Київський університет». – 2018.
5. Добронравова І.С., Білоус Т.М., Комар О.В. Новітня західна філософія науки. Підручник. К., 2008.. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html>
6. БазилевичВ.Д. Інтелектуальна власність:підручник/В.Д. Базилевич .-3-тє вид, перероб. та допов.-К:Знання,2014 .-671 с.
7. Інтелектуальна власність в Україні:збірник законодавчих і нормативних актів : (офіційний текст) .-Київ:Паливода А.В.,2015 .-208 с.
8. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. / О. В. Колесников. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
9. Інтелектуальна власність в Україні: збірник законодавчих і нормативних актів : (офіційний текст) .-Київ: Паливода А.В.,2015 .-208 с.
10. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. Для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
11. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. Загальна частина / За ред. О.Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданика. - 3-тє вид., переоб. і доп. - К. : Юрінком Інтер, 2010 - 976 с.

17. Допоміжна література

1. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. - К.: Вид-во Ліра-К, 2018. - 352 с.
2. Данильян О.Г., Дзюбань О.П. Методологія наукових досліджень: підруч. - К.: Право, 2019. - 368 с.
3. Євтушенко М., Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. - К.: Вид-во «Центр учбової літератури», 2019. - 350 с.

4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. / О. В. Колесников. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 144 с.
5. Корягін М.В., Чік В.Ю. Основи організації наукових досліджень: навч. посіб.- К.: Алерта, 2019. - 492 с.
6. Кримський С. Б. Запити філософських смислів / С. Б. Кримський; Під сигнатурою Софії. - К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008, 718 с. - С. 444 - 717.
7. Тверезенко // Право України. - 2011. - № 3. - С. 139 - 148.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Imed Bouchrika How to write research methodology: overview, tips and techniques, 2022 <https://research.com/research/how-to-write-research-methodology>
2. Куртяк, Ф. Ф., Вакерич, М. М., & Бесеганич, І. В. (2023). Зміст підготовки науково-педагогічних працівників ЗВО в умовах воєнних реалій (український досвід). Академічні візії, (15). <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/140>
3. Черновол, Є. О., Чепелюк, А. В. ., Куртяк, Ф. Ф. (2023). Щодо цифровізації освітнього процесу у закладах вищої освіти України: нові можливості та перспективи. / Академічні візії . – 15, 2023. – <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/132/121>

18 .Зміни і доповнення

(до методичного забезпечення та рекомендованої літератури)

Що вилучається з робочої програми	Що вводиться в робочу програму	Дата розгляду кафедрою